Fonaments artístics

Criteris d'avaluació

CE 1 Comprendre els canvis en la concepció de l'art, analitzant les semblances i les diferències entre diferents períodes històrics o contextos culturals, per explicar l'enriquiment que suposa la diversitat.
CA 1.1 Explicar de manera respectuosa l'enriquiment que suposa la diversitat en l'art, estudiant obres d'èpoques i cultures diferents a partir de la vinculació amb el seu context i analitzant el concepte d'art al qual responen.
CA 1.2 Argumentar l'evolució de la concepció de l'art en la història, comparant amb iniciativa els seus significats en períodes i cultures diferents i analitzant-ne les semblances i diferències.

CE 2 Reflexionar sobre les funcions de l'art al llarg de la història, analitzant l'evolució del seu paper en cada període, per apreciar-ne les singularitats i posar en valor el patrimoni cultural i artístic de qualsevol època.
CA 2.1 Distingir les funcions de l'art al llarg de la història, analitzant sense prejudicis l'evolució a partir de l'estudi de diverses produccions artístiques de diferents estils i èpoques.
CA 2.2 Explicar les singularitats de diverses manifestacions culturals i artístiques, relacionant-les amb la seva funció de manera oberta, crítica i respectuosa.

CE 3 Analitzar formalment, funcionalment i semànticament produccions artístiques de diversos períodes i estils, reconeixent-ne els elements constituents i les claus dels seus llenguatges i usant vocabulari específic, per desenvolupar el criteri estètic i ampliar les possibilitats de gaudi de l'art.
CA 3.1 Identificar els elements constituents de manifestacions artístiques de diversos períodes i estils, reconeixent les claus dels seus llenguatges i justificant la seva relació amb l'època, artista o moviment corresponent.
CA 3.2 Analitzar formalment, funcionalment i semànticament, amb criteri i sensibilitat, diferents manifestacions artístiques, fent ús de la terminologia específica associada als seus llenguatges.

CE 4 Explicar obres artístiques realitzades en diferents mitjans i suports, identificant el context social, geogràfic i històric en el qual es van crear, com també les seves possibles influències i projeccions, per valorar-les com a testimonis d' una època i una cultura i com a elements del patrimoni.
CA 4.1 Analitzar produccions artístiques de diversos estils i èpoques realitzades en diferents mitjans i suports, relacionant-les amb el seu context social, geogràfic i històric de creació i explicant les possibles relacions amb obres d'altres èpoques i cultures.
CA 4.2 Compartir les conclusions de recerques sobre produccions artístiques de diversos estils i èpoques i les relacions amb el seu context, usant els mitjans analògics i digitals més adequats.

CE 5 Comprendre el poder comunicatiu de l'art, identificant i reconeixent el reflex de les experiències vitals en produccions diverses, per valorar l'expressió artística com a eina potenciadora de la creativitat, la imaginació, l'autoestima i el creixement personal.
CA 5.1 Explicar les diferents possibilitats expressives de l'art i el seu poder de transmissió d'idees, conceptes, sentiments i emocions a partir d'obres d'artistes de diferents èpoques i estils, analitzant les diferents interpretacions que se n'han fet.
CA 5.2 Analitzar produccions artístiques de diversos períodes i estils, vinculant-les creativament amb experiències vitals pròpies i alienes i valorant-les com a eines potenciadores de la creativitat, la imaginació, l'autoestima i el creixement personal.

CE 6 Interpretar diverses creacions artístiques a partir de l'estudi de la seva forma, el significat, el context de creació i la recepció, per desenvolupar la sensibilitat i el sentit crític i per apreciar la diversitat de percepcions i opinions davant les produccions artístiques.

CA 6.1 Interpretar creacions artístiques de diferents períodes i estils, analitzant-ne la forma, el significat i el context de creació i incorporant-hi les idees, coneixements, emocions i sentiments propis.
CA 6.2 Comparar les interpretacions que s'han fet de diverses manifestacions artístiques, analitzant els diferents punts de vista i proposant una valoració personal.

CE 7 Elaborar amb creativitat projectes artístics individuals o col·lectius, investigant estils, tècniques i llenguatges multidisciplinaris i seleccionant i aplicant els més adequats, per donar forma a les idees i objectius plantejats i per aprendre a afrontar nous reptes artístics.
CA 7.1 Plantejar projectes artístics, individuals i col·lectius seleccionant els estils, tècniques, llenguatges més adequats de diverses disciplines i organitzant i distribuint les tasques de manera raonada.
CA 7.2 Dur a terme amb creativitat projectes artístics individuals o col·lectius, materialitzant les idees i objectius plantejats, aplicant els aprenentatges adquirits, assumint els rols assignats i respectant, si escau, les aportacions dels altres.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. ELS FONAMENTS DE L'ART
Tecnologia de l'art, materials, tècniques i procediments
- Materials i tècniques tradicionals emprats en diferents manifestacions artístiques al llarg de la història a partir de l'observació d'obres.
- Tecnologies que han transformat l'art des de la Revolució Industrial fins a l'era digital. L'art immersiu i interactiu.
Terminologia específica de l'art i l'arquitectura
- El llenguatge visual i els elements formals de les arts plàstiques.
- Els elements iconogràfics de les arts plàstiques.
- La terminologia general de la representació artística, com per exemple l'idealisme, el realisme, l'expressionisme, la figuració i l'abstracció, entre d'altres.
- El vocabulari específic de l'arquitectura.
Aspectes històrics, geogràfics i socials de l'art
- Estudi de les manifestacions artístiques en relació amb els períodes històrics i els esdeveniments socials i polítics que hi van influir, com la Revolució Francesa en el Romanticisme, la Primera Guerra Mundial en les primeres avantguardes, la cultura del consum en el *Pop* Art, entre d'altres.
- L'adaptació de l'art als contextos geogràfics específics, com per exemple el cas de les primeres civilitzacions (Mesopotàmia, Egipte, etc.).
Teories de l'art. Definició d'art al llarg de la història i perspectiva actual
- L'evolució del concepte d'*art* i de les seves funcions al llarg de la història.
- L'estudi de les teories clàssiques i modernes de l'art. Aproximació.
- Introducció a l'estudi de l'art com a fenomen interdisciplinari i multicultural propi de la perspectiva actual de l'art.
Perspectiva de gènere en l'art: representacions i creacions femenines
- La dona com a artista. La lluita per la visibilitat al llarg de la història de l'art.
- Estereotips culturals i artístics. La representació de la dona al llarg de la història.
- Identitats sexuals i de gènere en l'art. Artistes i representacions.
- L'art i els artistes a les Illes Balears.
Art conceptual i art objecte

- L'art conceptual com a forma artística en què la idea o concepte és més important que el producte final de l'obra.
- L'art i el llenguatge, la seva relació.
- Ús d'objectes quotidians com a manifestacions artístiques. El *ready made* i l'*objet trouvé*. Les instal·lacions.

B. VISIÓ, REALITAT I REPRESENTACIÓ
Introducció a l'art precolombí i l'art africà precolonial
- L'aproximació a la representació i a l'arquitectura de les cultures precolombines i l'art africà precolonial.
- La influència de l'art primitiu en l'art contemporani.
Sistemes de representació espacial en la pintura. De la pintura primitiva a la ruptura cubista
- La profunditat, representació des de l'Antiguitat a l'Edat Mitjana.
- La conquesta de la tercera dimensió en el Renaixement.
- La ruptura cubista respecte la representació tradicional de l'espai des del Renaixement.
L'impressionisme i postimpressionisme pictòric
- La llum i el color de les pintures de l'estil impressionista. La influència de la fotografia.
- La interpretació subjectiva i expressiva de les obres del postimpressionisme.
- El postimpressionisme i la seva influència en les avantguardes artístiques.
El Realisme: conceptes i enfocaments. L'Hiperrealisme
- La realitat objectiva i la seva representació sense idealització en el Realisme.
- Les representacions de l'Hiperrealisme i l'ús de tècniques fotogràfiques i l'aerògraf.
El Surrealisme. Influències posteriors en l'art, el cinema i la publicitat
- L'automatisme i el món oníric de les obres del Surrealisme.
- L'impacte de Surrealisme en el cinema i en la publicitat.
L'abstracció: orígens i evolució
- L'abandonament de la representació figurativa dels artistes de les primeres avantguardes.
- L'expressionisme abstracte.

C. L'ART CLÀSSIC I LES SEVES PROJECCIONS
Introducció a l'arquitectura i escultura gregues. Ordres. Obres i períodes més rellevants
- Característiques de l'arquitectura grega a partir de les principals tipologies arquitectòniques.
- Els ordres arquitectònics dòric, jònic i corinti.
- Característiques de l'escultura grega. El cànon de representació.
- Evolució de l'escultura a partir dels artistes i de les obres de les etapes arcaica, clàssica i hel·lenística.
El retrat escultòric a la Roma Antiga
- El gènere del retrat a l'àmbit privat i a l'esfera oficial de la Roma Antiga.
- Les principals escultures exemptes i en relleu del retrat romà.
Claus de l'arquitectura a través de les diferents èpoques i estils: de la romanització a la Baixa Edat mitjana
- La influència de Roma a les Illes Balears i a altres zones de la península Ibèrica i del Mediterrani, com per exemple a Pol·lèntia, entre d'altres.
- Evolució de l'arquitectura des del preromànic fins al gòtic.
- El gòtic a les Illes Balears a través dels principals exemples com la Seu de Palma, la Catedral de Ciutadella o la Llotja, entre d'altres.

El renéixer de l'art clàssic en l'arquitectura, pintura i escultura: del Trecento al Cinquecento
- Característiques del Renaixement italià: la ruptura amb el simbolisme medieval i la recuperació de l'ideal i les proporcions clàssics.
- Evolució de les principals manifestacions artístiques a partir de les obres i els artistes des del Trecento al Cinquecento.
La projecció clàssica en l'edat contemporània: del Neoclassicisme a la pintura metafísica
- El retorn als valors de l'antiguitat clàssica en el Neoclassicisme com a resposta a l'exuberància del barroc i del rococó.
- La fusió de la influència clàssica i del surrealisme en la pintura metafísica del s. xx.

D. ART I EXPRESSIÓ
L'exaltació barroca, aportacions a la pintura i escultura
- El Barroc, característiques generals; l'exaltació, l'expressivitat o el dramatisme, entre d'altres.
- Les aportacions del Barroc a les arts plàstiques a partir de l'estudi de les obres dels artistes europeus més representatius.
- El Barroc a les Illes Balears.
El Romanticisme i l'origen de la modernitat
- Característiques generals del Romanticisme; l'exaltació de les emocions, la natura i l'individualisme, entre d'altres.
- L'origen de la modernitat artística. La rebel·lió contra la norma academicista. La recerca de la subjectivitat, l'originalitat i l'exotisme.
- Les aportacions del Romanticisme a partir de l'estudi de les obres dels principals artistes.
L'Expressionisme alemany. Del Fauvisme a l'Expressionisme Figuratiu del s. xx
- La ruptura amb els cànons clàssics de les avantguardes del s. xx.
- L'ús del color en les obres d'artistes fauvistes.
- Les aportacions de l'Expressionisme alemany en la pintura i el cinema.
- L'Expressionisme Figuratiu de la segona meitat del s. xx.
Del rebuig dadaista a l'art intermèdia de Fluxus
- La importància del rebuig i la rebel·lia en el plantejament dadaista de principi del s. xx a partir de les obres més importants.
- La influència dadà en els plantejaments de l'art intermèdia de Fluxus dels anys 1960-70.
- Característiques de l'art intermèdia. El naixement del *happening* i de la *performance*.

E. NATURALESA, SOCIETAT I COMUNICACIÓ DE L'ART
El Modernisme. Arquitectura i arts aplicades. L'arquitectura orgànica
- El concepte d'art total i la integració de les arts (arquitectura, mobiliari, joieria, tèxtil, ceràmica, vidre, etc.).
- Característiques del Modernisme a partir de les obres arquitectòniques de Catalunya i de les Illes Balears.
- El moviment de les Arts and Crafts. L'exaltació del treball artesanal com a reacció al procés d'industrialització.
- Les aportacions de l'arquitectura orgànica.
La Bauhaus. Art i funció. Disseny i arts aplicades. L'*art-déco*. Art i artesania
- El funcionalisme i la seva relació amb l'art i l'arquitectura del s. xx.
- La Bauhaus. Etapes de l'escola i la seva influència en l'art i el disseny actuals.
- La unió de l'art, el disseny i la tecnologia.
- Característiques de l'*art-déco* a partir de les obres més representatives dels EUA i Europa.

L'arquitectura del vidre i el ferro i el Moviment Modern
- La revolució de l'arquitectura dels nous materials del s. XIX. L'ús del vidre i el ferro com a materials de construcció. El naixement de noves tipologies arquitectòniques i l'arquitectura efímera.
- Les bases del Moviment Modern a partir de les obres dels principals representants.
Art i mitjans de comunicació: del cartell al Pop Art
- L'origen del cartell publicitari en el s. XIX i la seva evolució fins l'actualitat.
- La publicitat i la seva connexió amb l'art.
- Les característiques del *pop art* a partir de les obres dels artistes europeus i americans.
- Els mitjans de comunicació i la seva connexió amb l'art.
- L'estètica de la xarxa i la integració digital.
L'art en la pantalla; el videoart, art en les xarxes, art digital. La llum com a element plàstic
- Les tecnologies dins l'art dels s.XX i XXI: del vídeo a l'ordinador.
- El vídeo art, net-art i art digital.
- L'estètica de la xarxa i la integració digital.
Art i ecologia. Del *land art* i l'*arte povera* fins als nostres dies
- La connexió de l'art contemporani amb l'ecologia. La contribució de l'art als objectius del desenvolupament sostenible, la biodiversitat i la lluita contra el canvi climàtic entre altres.
- El *land art* i la intervenció directa en el paisatge. L'art efímer.
- L'ús de materials naturals, pobres i no convencionals de l'*arte povera* i la seva evolució fins l'actualitat.
L'art com a instrument de transformació de la societat. Dels individualismes artístics a l'art col·laboratiu. Espais urbans i intervencions artístiques. Art urbà
- L'art com a instrument de transformació social, denúncia i canvi polític.
- L'art com a expressió individual i subjectiva de l'artista.
- L'art per a la interacció social: els projectes col·laboratius.
- La intervenció artística a l'espai públic i la democratització de l'art.
- El *graffiti* i l'*street art* com a manifestacions de l'art urbà.

F. METODOLOGIES I ESTRATÈGIES
Metodologies d'estudi de les formes, les funcions i els significats associats als moviments i estils artístics i d'anàlisi tècnica i procedimental a l'obra d'art
- Metodologies per a l'estudi de la representació de les formes des de la figuració a l'abstracció, entre d'altres.
- Estudi de les funcions de l'art segons les èpoques i els estils artístics.
- Pautes per a l'anàlisi d'obres artístiques des dels punts de vista tècnic, formal, iconogràfic i estilístic.
La distribució de tasques en els projectes artístics col·lectius: criteris de selecció a partir de les habilitats requerides
- La importància del treball en equip i la comunicació en els projectes artístics col·lectius.
- Habilitats i fortaleses individuals dels membres dels equips, l'assignació de rols i la coordinació.
Metodologia projectual. Fases dels projectes artístics
- El projecte artístic. Concepte, evolució i fases: esbós, desenvolupament, avaluació i ajustament.
- L'evolució del projecte artístic: esbós, desenvolupament, avaluació i ajustament.
- La presentació i/o exposició d'un projecte.
- La revisió i la retroacció (*feedback*) dels projectes.
Estratègies de selecció d'estils, tècniques i llenguatges

- L’estil, la tècnica i el llenguatge en funció del missatge i objectiu del projecte.
- Projectes artístics col·laboratius i interdisciplinaris.